

אל תתנו ל"האצה" לעבור

הכינו אליבי חזק - בעוד 30 שנה יצביעו ויגידו עליכם: "אלה לא מנעו את תוכנית ההצלה"

אופירה אילון

27/11/2008

בטרם תגרמו נזקים בלתי הפיכים לסביבה הירוקה והמצומצמת שנותרה בישראל, עצרו רגע. חשבו על המרוץ אחרי התשתיות כמרוץ שליחים שמחייב תאום בין כל צרכי המשק, ובעיקר חשבו על הדור הבא.

משברים כלכליים גורמים למקבלי ההחלטות להכריז על תוכניות והצלה ותוכניות יומרניות. הדבר נכון לעולם כולו והדבר נכון לישראל, וזה מה שבעצם קורה בימים אלה.

התוכניות שנפוצו באחרונה כוללות תוכנית השקעה בתשתיות, בשל ההערכה שהשקעה בהן תהווה מנוע לצמיחת המשק ומתוך אמונה שהדבר יסייע בהעסקת עובדים רבים (לובשי צווארונים כחולים ולבנים).

התוכנית שהציג משרד האוצר, מתייחסת להשקעה בתשתיות כגון: הקמת קו רכבת לכרמיאל ולעפולה, הקמת מתקני התפלה, הוספת כבישי רוחב מכביש 6 לכיוון מטרופולין ת"א ועוד. תוכניות נוספות, לאו דווקא של משרד האוצר, מציעות הפשרת קרקעות מואצת לצרכי נדל"ן פרטי, ציבורי ועסקי.

אין ספק בתרומה שיש לקידום פרויקטים ומציאת משאבים למימון, לעידוד הכלכלה והצמיחה, אך לתוכניות הפיתוח למיניהן יש מחיר סביבתי שיש להתחשב בו. מדינת ישראל היא מהצפופות במדינות ביותר בעולם המערבי. הפשרה מזוהזת של קרקעות תביא לפגיעה בלתי הפיכה במשאב סביבתי שאותו לא ניתן לייצר ולא לשחזר.

בניית תשתיות כשבאופק משתחרים: מחסור במים, מחסור באנרגיה, זיהום אוויר ומי תהום, מחייבת בחינה מדוקדקת ומשולבת של התוכניות השונות - תוך התבוננות בבעיות הסביבתיות ומציאת פתרונות טכנולוגיים.

שטח שמפשירים לצורכי בניה (רק כדי לספק מקומות עבודה), סלילת כביש והקמת מחלף, גזל קרקעות ירוקות שיעלמו מהנוף הציבורי. שום מנגנון, טכנולוגיה, או תקציב לא יוכלו להחזירן בעתיד.

הקמת תשתיות הן כמו מירוץ שליחים

הנה הצעה ידידותית לסביבה ולמקבלי ההחלטות: בטרם תגרמו נזקים בלתי הפיכים, עצרו.

חשבו על המרוץ אחר תשתיות כמרוץ שליחים שמחייב תאום בין צרכי המשק. חשבו על המרוץ כמרוץ אסטרטגי - שמחייב תכנון המתחשב במשאבי הקרקע המוגבלים שלנו. נסו לקדם פרויקטים שיצליחו להשפיע לטובה על איכות החיים והסביבה בישראל, לא רק בקדנציה הזו.

ובעיקר, חישוב על הדורות הבאים, הילדים והנכדים של כולנו, שבעוד 20, 30, או 40 שנה, יאלצו לחיות בסביבה מזוהמת, אפורה ומאיימת בגלל תוכניות "הצלה" שלא הייתה מאחוריהן מחשבה תחילה.

ר"ר אופירה אילון היא חוקרת בכירה במוסד שמואל נאמן בטכניון www.neaman.org.il, ומרצה בכירה בחוג לניהול משאבי טבע וסביבה באוניברסיטת חיפה.